Súd:	Okresný súd Košice I
Spisová značka:	36C/73/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7115202309
Dátum vydania rozhodnutia:	10. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Alena Mazúrová
ECLI:	ECLI:SK:OSKE1:2017:7115202309.5

Rozhodnutie

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Alenou Mazúrovou v spore žalobcu: V. T., D.. X.X.XXXX, N. O. Č.. XXX/XX, A. D. X., P. O., zastúpený JUDr. Jurajom Kusom, advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie Nám. osloboditeľov 10, 071 01 Michalovce, IČO: 35 547 375, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánom verejnej moci

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 5.000 Eur s 5,05 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 5.000 Eur od 23.1.2015 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo súdom priznanej sumy.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou došlou súdu dňa 2.2.2015 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť mu titulom nemajetkovej ujmy sumu 30.000 Eur s 8,05 % ročným úrokom z omeškania od 22.1.2005 do zaplatenia a k náhrade trov konania. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že ako poškodenému v trestnom konaní mu bola spôsobená škoda, ktorú kvalifikuje ako nemajetkovú ujmu a táto škoda mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánom verejnej moci. Poukázal na to, že bol nespravodlivo trestne stíhaný a obvinený uznesením vyšetrovateľa zo dňa 9.10.2013, ČVS: KÚFS-80/7027-V-2013 spolu s ďalším spoluobvineným O. V.. Z uznesenia o obvinení je zrejmé, že bol obvinený zo zločinu porušenia predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru podľa § 279 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona a za tento skutok je trestná sadzba odňatia slobody 3 až 8 rokov. Proti citovanému uzneseniu o obvinení z jeho strany bola podaná v zákonom stanovenej lehote sťažnosť, ktorú prokurátor zamietol uznesením zo dňa 11.10.2013, sp. zn. 1Pv 881/13-7. Uznesením Okresného súdu Michalovce zo dňa 11.10.2013 sp. zn. OTp/43/2013 bol vzatý do väzby a proti ktorému uzneseniu podal sťažnosť, o ktorej rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 23.10.2013, sp. zn. 8Tpo/41/2013-37 tak, že sťažnosti vyhovel a zrušil napadnuté uznesenie o vzatí do väzby, následkom čoho bol prepustený z väzby na slobodu. Odvolací súd napadnuté rozhodnutie o vzatí do väzby označil ako nezákonné. Uviedol, že z uvedeného je zrejmé, že bol obmedzený na osobnej slobode a väzobne stíhaný odo dňa zadržania, t.j. od 9.10.2013 do 23.10.2013, kedy bol odvolacím súdom ihneď prepustený na slobodu, čiže bol obmedzený na osobnej slobode 14 dní. Dodal, že uznesením Okresnej prokuratúry Michalovce zo dňa 27.2.2014, sp. zn. 1Pv 881/13/8807-25 bolo trestné stíhanie zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pretože skutok nespáchal obvinený. Poukázal na to, že z uvedeného je zrejmé, že bol nespravodlivo trestne stíhaný v období od 9.10.2013 do 4.3.2014, čiže skoro 5 mesiacov. Uviedol, že pre úspešnosť konania o náhradu škody v trestnom konaní spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci, tiež pozbavením osobnej slobody a rozhodnutím o väzbe sa

vyžaduje, aby bol poškodený oslobodený spod obžaloby, alebo aby bolo trestné stíhanie zastavené, alebo aby bolo nezákonné rozhodnutie zrušené alebo zmenené. Dodal, že uvedenú podmienku splnil, lebo trestné stíhanie bolo právoplatne zastavené. Dodal, že má za to, že nezákonného rozhodnutia sa orgán verejnej moci dopustil tým, že vydal nezákonné rozhodnutia a to: Uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia zo dňa 9.10.2013, ČVS:KÚFS-80/7027-V-2013 a uznesenie Okresného súdu Michalovce o vzatí do väzby zo dňa 11.10.2013, sp. zn. 0Tp/43/2013-16. Dodal, že keďže trestné stíhanie sa skončilo zastavením trestného stíhania, tak možno konštatovať, že všetky rozhodnutia vydané v trestnom konaní a vykonané úkony boli nezákonné. Dodal, že listom zo dňa 28.7.2014 žalobca požiadal Generálnu prokuratúru SR o predbežné prerokovanie nároku o náhradu škody, ktorá listom zo dňa 4.8.2014 dala žalobcovi na vedomie, že žiadosť odstúpila na vybavenie Ministerstvu spravodlivosti SR ako príslušnému orgánu. Ministerstvo spravodlivosti SR listom zo dňa 16.1.2015 upovedomilo advokáta žalobcu, že predmetnú žiadosť posúdilo ako nedôvodnú. Dodal, že trestné stíhanie a hlavne väzba zanechali u poškodeného trvalé následky na zdraví a spôsobilo mu to neopísateľnú psychickú traumu. Dodal, že hneď po zadržaní, t.j. dňa 09.10.2013 musel absolvovať lekárske vyšetrenie, lebo boli voči nemu použité donucovacie prostriedky neadekvátnym spôsobom, pričom utrpel zranenia na viacerých častiach tela. Trestné stíhanie, väzba a použitie donucovacích prostriedkov zanechalo na ňom vážne psychické následky, čo dokladoval lekárskou správou zo dňa 4.4.2014. Uviedol, že z tejto lekárskej správy je zrejmé a preukázané, že trpí nespavosťou, ktorá je sprevádzaná nočnými morami, má úzkostné príznaky z dôvodu prežitej traumy. Uvedená správa tiež potvrdzuje, že užíval rôzne sedatíva na zmiernenie psychických následkov. Uviedol, že bol obvinený za zločin, kde hrozí trest odňatia slobody v trvaní od 3 do 8 rokov a dodal, že každé trestné stíhanie a v rámci neho aj hroziaci trest predstavujú vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvolávajú i ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život a životný osud, zasahujú do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, preto sú spôsobilé, okrem porušenia práva na osobnú slobodu garantované v článku 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, obmedziť, či porušiť aj jeho právo na rešpektovanie na ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako to zaručuje článok 19 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky. Uviedol, že ak je obvinený oslobodený spod obžaloby, alebo trestné stíhanie je zastavené, tak každé trestné stíhanie sa považuje za nezákonné. Dodal, že psychická trauma bola u neho umocnená aj tým, že celá trestná vec bola viackrát medializovaná a každý vedel, že sa voči nemu vedie trestné stíhanie, kde mu hrozí vysoký trest odňatia slobody. Dodal, že má za to, že najnebezpečnejšie sú zásahy do osobnostných práv, ku ktorým dôjde cez médiá. O jeho trestnom stíhaní informovali médiá, policajné zložky a celá verejnosť, známi a rodinní príslušníci si spájali jeho meno s korupciou a s pašovaním cigariet. Uviedol, že nespravodlivé trestné stíhanie, hrozba vysokého trestu, väzba, účasť na vyšetrovacích úkonoch a hrozba pojednávaní pred súdom u neho spôsobovalo neopísateľnú psychickú traumu, nervozitu, mal stiahnutý žalúdok, trpel nevoľnosťou, mal nechuť do jedla, zvracal a mal značné psychické problémy. Dodal, že uvedené malo za následok to, že sa ocitol v izolácii vo všetkých oblastiach života, či už verejného, rodinného alebo pracovného. Dodal, že každý sa mu otočil chrbtom a pozeral na neho ako na pašeráka cigariet, ktorý nahonobil majetok z nečestných zdrojov. Uviedol, že keďže vykonával podnikateľskú činnosť, každý sa od neho odvrátil a odmietol s ním uzatvárať nejaké obchody z obavy, žeby mohol byť tiež vyšetrovaný políciou a spájaný s nejakou trestnou činnosťou. Dodal, že vzhľadom na následky, ktoré mu spôsobilo trestné stíhanie, väzba a úkony v rámci neho vykonané orgánmi verejnej moci, možno uzavrieť, že má nárok aj na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a to vo výške 30.000,- €. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu ČR zo dňa 11.10.2006, sp. zn. IV. ÚS 428/05. Citoval príslušné ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. a do pozornosti súdu dal článok zverejnený v justičnej revue č. 10/2014 pod názvom „Limitácia náhrady nemajetkovej ujmy“. Poukazujúc na uvedený článok uviedol, že za danej situácie je povinnosťou súdu aplikovať priamo článok 46 ods. 3 Ústavy SR. Dodal, že je bezúhonný, má čistý register trestov. Tiež poukázal na rozhodnutia súdov, ktorými bola priznávaná nemajetková ujma v peniazoch iným poškodeným. Uviedol, že nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánom verejnej moci bola znížená jeho dôstojnosť a vážnosť v značnej miere a jeho meno ostane navždy pošpinené. Trestné stíhanie mu spôsobilo negatívne následky vo všetkých oblastiach života, či už súkromného, verejného a pracovného. Dodal, že ak dôjde k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie, tak žalobcovi nevzniká procesná povinnosť preukazovať, že neoprávnený zásah pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jeho vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti a poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. sp. zn. 3Cdo 137/2008; každé trestné stíhanie a hrozba vysokého trestu zasahuje do práva na súkromie a práva na rodinný život. Tiež si uplatnil aj príslušenstvo - úroky z omeškania poukazujúc na § 16 ods. 4 Zákona č. 514/2003 Z. z. a to od 22.1.2015, teda dňom oznámenia, že žalovaný neuspokojí jeho nárok na náhradu škody.

2. Žalobca spolu so žalobou na preukázanie svojho nároku doručil uznesenie Kriminálneho úradu finančnej správy, odboru závažnej colnej daňovej kriminality zo dňa 9.10.2013 ČVS:KÚFS-80/7027-V-2013, zápisnicu o zadržaní a obmedzení osobnej slobody podozrivej osoby, zápisnicu o výsluchu obvineného, uznesenie Okresnej prokuratúry Michalovce zo dňa 11.10.2013, 1Pv/ 881/13-7, návrh Okresnej prokuratúry Michalovce na vzatie do väzby zo dňa 11.10.2013 sp. zn. 1Pv/881/13-7, uznesenie Okresného súdu Michalovce zo dňa 11.10.2013 sp. zn. 0Tp/43/2013-16, sťažnosť podanú proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce zo dňa 11.10.2013 sp. zn. 0Tp/43/2013-16 zo dňa 14.10.2013, uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.10.2013 sp. zn. 8Tpo/41/2013-37, uznesenie Okresnej prokuratúry Michalovce zo dňa 27.2.2014 sp. zn. 1Pv/881/13/8807-25, žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 28.7.2014, oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody žalovaným zo dňa 16.1.2015, lekársku správu zo dňa 9.10.2013, hlásenie o použití donucovacieho prostriedku, výpis č. K-30 z lekárskych záznamov, výňatky z novinových výtlačkov.

3. Žalobca použitia nasledovné prostriedky procesného útoku: skutkové tvrdenia uvedené v žalobe, vykonanie dokazovania hore uvedenými listinami doručenými spolu so žalobou, návrh na vykonanie svedeckých výpovedí.

4. Žalovaný svoju obranu založil na tvrdení, že rozhodnutie o väzbe nemožno podradiť pod režim titulu nezákonného rozhodnutia, a to práve kvôli jeho špeciálnej povahe vo vzťahu k „obyčajnému rozhodnutiu“ poukazujúc pritom na zákon č. 514/2003 Z. z. dôvodiac, že pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej orgánom štátu pri výkone verejnej moci sa vyžaduje súčasné, t. j. kumulatívne naplnenie troch predpokladov, a to existencia nezákonného rozhodnutia, vznik a existencia nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom nemajetkovej ujmy. Žalovaný uviedol, že v žalobe absentuje bližšia špecifikácia nesprávneho úradného postupu, v príčinnej súvislosti s ktorým mala žalobcovi vzniknúť nemajetková ujma a orgánu verejnej moci, postupom ktorého mu mala vzniknúť ujma v jeho nemajetkovej sfére. Dôvodil, že ak sa teda už zo samotného znenia zákona žalobcovi naskytá možnosť uplatniť svoj nárok na náhradu škody z titulu špeciálneho, t. j. rozhodnutia o väzbe, pričom zo žaloby jednoznačne vyplýva, že nemajetková ujma mala žalobcovi vzniknúť okrem uznesenia o vznesením obvinenia v dôsledku neoprávnenej väzby v celkovej výške trvania 14 dní, nemožno uvedený nárok subsumovať pod režim titulu všeobecného, t. j. nezákonného rozhodnutia iba z dôvodov, že i uznesenie o vzatí do väzby je v konečnom dôsledku rozhodnutím. Žalovaný tvrdil, že žalobca špecifikoval titul, od ktorého odvodzuje svoj nárok v rozpore so samotným znením zákona č. 514/2003 Z. z. Dodal, že citovaný zákon umožňuje priznať náhradu, či už materiálnej alebo imaterálnej ujmy titulom rozhodnutia o väzbe iba za splnenia toho predpokladu, že si osoba, t.j. žalobca nezavinila väzobné stíhanie vlastným konaním, resp. opomenutím. Žalovaný tvrdil, že má za to, že k trestnému stíhaniu ako i väzobnému stíhaniu žalobcu došlo výlučne jeho zavinením, keď v dôsledku jeho správania bol dostatočne odôvodnený záver, že spáchal trestný čin, keď sa z miesta činu pokúsil utiecť a vyhnúť sa tak konfrontácii s orgánmi činnými v trestnom konaní. Poukázal na uznesenie o vznesení obvinenia z ktorého vyplýva, že „ .. pri dohliadaní súvisiacich pozemkov bola pri priestoroch skladu... spozorovaná osoba menom V. T., ktorá neuposlúchla výzvu zakročujúcich colníkov a utiekla ....“ Z uznesenia o zastavení trestného stíhania vyplýva, že „ ... V. T. po ukončení ich rozhovoru vychádzal z kancelárskych priestorov ..., avšak následne prudko vbehol naspäť, pričom zakričal kukláči polícia" a utiekol cez druhé dvere do haly, kde za ním hneď vbehli príslušníci Jednotky služobných zákrokov KÚFS Bratislava." ako i to, že „boli to preukázané skutočnosti, a to, že obvinení spoločne vstúpili na naše územie z Ukrajiny na jednom motorovom vozidle, následne bezprostredne za sebou vstúpili do predmetného areálu na dvoch vozidlách a po zásahu príslušníkov CS zaistenie predmetného dodávkového vozidla, v ktorom bolo naložené menšie množstvo cigariet, ako aj zaistenie ostatných cigariet a obvineného O. V. na mieste činu, ako aj správanie sa V. T. počas zásahu príslušníkov colnej správy, kde tento neuposlúchol ich výzvy, dal sa na útek a skrýval sa v montážnej jame „. Žalovaný uviedol, že uvedeným konaním dal žalobca orgánom činným v trestnom konaní dôvod nielen domnievať sa, že trestný čin (neskôr kladený mu i za vinu) spáchal, a teda dôvod k začatiu trestného stíhania a vzneseniu obvinenia, ale i k podaniu návrhu na vzatie žalobcu do väzby z dôvodu, že trestný čin, ktorého sa mal dopustiť, mal byť spáchaný vo veľkom rozsahu, čo automaticky zakladá predpoklad o účasti ďalších osôb na jeho spáchaní a o možnom pôsobení žalobcu na nich, ako i predpoklad o možnom ďalšom pokračovaní v páchaní obdobnej trestnej činnosti zo strany žalobcu. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 1 Cz 6/1990 zo dňa 23.02.1990, na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp.

zn. 6C0/59/2011. Uviedol, že keďže žalovaný je toho názoru, že vyššie popísaným konaním dal žalobca orgánom činným v trestnom konaní a súdu dôvod na začatie trestného stíhania, vznesenie obvinenia a väzobné stíhanie, žalovaný má za to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v časti, ktorú si žalobca odvodzuje tak od nezákonného trestného stíhania vedeného voči nemu ako i od väzobného stíhania vôbec nevznikol z dôvodu, ktorého mu nemôže byť v predmetnom úspešne priznaný. Poukázal na to, že uznesenie o vzatí žalobcu do väzby nebolo súdom vyššej inštancie zrušené z dôvodu, že by v predmetnej trestnej veci nejestvovali dôvody väzby. V súvislosti s nezákonným rozhodnutím žalovaný citoval príslušné ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. a dal do pozornosti súdu uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 M Cdo 17/2011 zo dňa 21.12.2011. Uviedol, že zo samotnej žaloby vyplýva, že proti uzneseniu o obvinení žalobca podal v lehote sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor tak, že túto sťažnosť zamietol uznesením zo dňa 11.10.2013 sp. zn. 1Pv 881/13-7. Dôvodil, že vzhľadom na to, že predbežne vykonateľné rozhodnutie, ktorým uznesenie o vznesení obvinenia nepochybne je, nebolo na podklade riadneho opravného prostriedku príslušným orgánom zrušené, resp. zmenené pre jeho nezákonnosť, ale naopak, toto bolo vyhodnotené ako zákonné, ktorá skutočnosť vyplýva okrem iného i z uznesenia Okresnej prokuratúry Michalovce o zastavení trestného stíhania, kde je konštatované, že samotné vznesenie obvinenia V. T. bolo zákonné a dôvodné, pretože odrážalo reálnu dôkaznú situáciu. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na to, že právny titul v podobe nezákonného rozhodnutia nie je v danom prípade daný. Žalovaný uviedol, že je potrebné vziať v úvahu a dať na váhu i to, že k vydaniu uznesenia o vznesení obvinenia došlo na podklade v tom čase dostupnej dôkaznej situácie, ktorá dostatočne odôvodňovala záver, že žalobca spáchal trestný čin kladený mu za vinu, k oslobodeniu žalobcu došlo nie z dôvodu, že trestný čin nebol spáchaný, ale z dôvodu, že bolo nepochybné, že skutok nespáchal žalobca. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Co 251/2010-103 zo dňa 22.5.2012, uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 548/2012-13 zo dňa 7.11.2012. Dôvodil, že ak by žalobca svojím konaním a teda svojím útekom nedal orgánom činným v trestnom konaní a súdu dôvod domnievať sa, že skutku sa dopustil práve on, nebolo by voči nemu s najväčšou pravdepodobnosťou začaté trestné stíhania, vznesené obvinenie, z čoho vyplýva, že by nedošlo k jeho väzobnému stíhaniu. Dodal, že z uvedeného dôvodu je predmetná okolnosť, t. j. zavinenie žalobcu, či už vo vzťahu k vzneseniu obvinenia, resp. k jeho väzobnému stíhaniu takou okolnosťou, na ktorú je pri rozhodovaní o žalovanom nároku nutné nahliadať a posúdiť ju ako rozhodujúcu, pričom práve na podklade nej by mal súd rozhodnúť v prospech právneho názoru žalovaného, v zmysle ktorého je na nárok uplatnený v predmetnom konaní nutné nahliadať ako na nárok nedôvodný. Žalovaný sa vyjadril aj k uplatneniu nemajetkovej ujmy a upriamil pozornosť na predpoklady, splnenie ktorých zákon č. 514/2003 Z. z pre úspešné uplatnenie uvedeného nároku v peniazoch predpokladá. Dodal, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch predpokladá značnú mieru zásahu do osobnosti fyzickej osoby, pričom výšku takej nemajetkovej ujmy je oprávnený ustáliť len súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a k okolnostiam, za ktorých k zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby došlo. Uviedol, že žalobcu v tomto smere zaťažuje nielen povinnosť tvrdenia ale aj bremeno dôkazu. Dodal, že ak by sa súd nestotožnil s názorom žalovaného ohľadom zavinenia žalobcu vo vzťahu k začatiu trestného stíhania vedeného voči nemu, resp. vo vzťahu k jeho väzobnému stíhaniu a k neexistencii právneho titulu v podobe nezákonného rozhodnutia v predmetnej veci, existencia rozhodnutia o väzbe a nezákonného rozhodnutia nemá bez ďalšieho za následok vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peňažnej podobe. Dodal, že aj tu platí povinnosť preukázania vzniku nemajetkovej ujmy, pretože samotná tá skutočnosť, že voči žalobcovi bolo vedené trestné stíhanie, ktoré bolo neskôr uznesením príslušného prokurátora zastavené a žalobca bol v rámci trestného stíhania väzobne stíhaný celkovo 14 dní, bez osvedčenia skutočností preukazujúcich dopad rozhodnutia o väzbe a nezákonného rozhodnutia, jeho vplyvu, následkov na žalobcu v rôznych oblastiach pôsobenia, nemá za následok automatický vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, poukazujúc na § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. Poukázal na to, že žalobcom prednesená interpretácia časti citovaného zákona pojednávajúca o možnosti priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch neobstojí. Dodal, že pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je možné brať ohľad na prípadné poškodenie zdravia. Tiež vzniesol námietku ohľadom uplatnenia úrokov z omeškania poukazujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cz 110/84 zo dňa 16.4.1985. V neposlednom rade žalovaný uviedol, že má za to, že nie je splnený ani tretí predpoklad, splnenie ktorého citovaný zákon vyžaduje pre vznik nároku na náhradu škody a to je príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. rozhodnutím o väzbe a vznikom nemajetkovej ujmy. V tejto súvislosti poukázal na to, že vzťah príčiny i následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušený; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Žiadal, aby súd žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, prednesom zástupcov strán sporu, výsluchom svedkov, oboznámením s listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah spisu.

6. V konaní nebolo sporné, že uznesením Kriminálneho úradu finančnej správy, odboru závažnej colnej daňovej kriminality ČVS:KÚFS-80/7027-V-2013 zo dňa 9.10.2013 bolo vznesené obvinenie voči žalobcovi a ďalšiemu spoluobvinenému O. V. za zločin porušenia predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru podľa § 20 k § 279 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva, lebo na podklade zistených skutočností bol dostatočne odôvodnený záver, že dňa 9.10.2013 v čase o 8.30 hodine vstupoval na územie SR cez hraničný priechod Vyšné Nemecké, okres Sobrance žalobca a spoluobvinený O. V. spolu s ďalšími osobami na vozidle zn. VW Multivan, ev.č. O. XXX Y., pričom o 9.25 hodine bolo výkonom operatívno-pátracej činnosti Kriminálneho úradu finančnej správy Košice zistené, že do objektu skladových priestorov nachádzajúcich sa v meste Michalovce na ulici Priemyselná č. 8 spoločne vchádza cez hlavnú posuvnú bránu vozidlo zn. VW Golf ev.č. O. XXX Y., červenej farby, ktoré riadil žalobca a dodávkové motorové vozidlo zn. OPEL MOVANO, ev.č. A. XXX I., modrej farby, ktoré riadil spoluobvinený O. V., kde v čase o 9.30 hodine bola príslušníkmi Kriminálneho úradu finančnej správy Košice v spolupráci s Jednotkou služobných zákrokov KÚFS Bratislava vykonaná súčinnostná akcia v priestoroch skladu a v priestoroch k nemu patriacim bez označenia súpisným číslom, zapísanom na LV č. XXX vedenom pre k.ú. Michalovce, postaveného na parcele č. XXXX, nachádzajúcom sa na predmetnej adrese, kde bola v predmetnom sklade zaistená osoba menom O. V. pri nakladaní cigariet do dodávkového motorového vozidla zn. OPEL MOVANO, ev. č. A. XXX I. a pri dohliadaní súvisiacich pozemkov bola pri priestoroch skladu spoločnosti ZARAMI s.r.o. so sídlom Priemyselná č. 8, Michalovce, parcelné č. XXXX spozorovaná osoba menom V. T., ktorá neuposlúchla výzvu zakročujúcich colníkov a utiekla do priestorov skladu spol. ZARAMI s.r.o., kde bola následne zaistená, pričom pri následnom vykonaní prehliadky iných priestorov a pozemkov bolo zistené, že v sklade zapísanom na LV č. XXX vedenom pre k.ú. Michalovce, postaveného na parcele č. XXXX, ktorého majiteľom je spol. NOTAX CONSULTING, spol. s.r.o., so sídlom Fidlíkova 6, Humenné, IČO: 36 472 166 sa nachádzalo celkovo 42.406.6 kartónov (8.481.320 ks) cigariet zn. YESMOKE modré a YESMOKE biele, v spotrebiteľskom balení, balených po 20 ks v jednej krabičke, bez platnej slovenskej kontrolnej známky, všetky v dĺžke tabakového povrazca do 80 mm, čím uvedeným konaním ich žalobca ako obvinený a spoluobvinený prechovávali sa účelom ich ďalšieho uvádzania do obehu, čo je v rozpore s § 9, § 10 zákona č. 106/2004 Z. z. spotrebnej dani z tabakových výrobkov v znení neskorších predpisov, čím spôsobili Slovenskej republike finančný únik na spotrebnej dani z tabakových výrobkov vo výške 784.606,91 Eur. Nespornou skutočnosťou bolo aj to, že voči uvedenému uzneseniu bola zo strany žalobcu podaná sťažnosť, o ktorej rozhodla Okresná prokuratúra Michalovce uznesením zo dňa 11.10.2013, sp. zn. 1Pv 881/13-7 tak, že sťažnosť žalobcu ako obvineného a ďalšieho obvineného O. V. bola zamietnutá, pretože sťažnosti neboli dôvodné. Nespornou skutočnosťou bolo aj to, že prokurátor Okresnej prokuratúry podal na Okresný súd Michalovce dňa 11.10.2013 návrh na vzatie do väzby žalobcu, o ktorej rozhodol sudca pre prípravné konanie Okresného súdu v Michalovciach uznesením zo dňa 11.10.2013 sp. zn. 0Tp 43/2013-16 tak, že žalobcu zobral do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku. Nesporné bolo aj to, že proti predmetnému uzneseniu podal žalobca sťažnosť, o ktorej rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 23.10.2013 sp. zn. 8Tpo/41/2013 - 37 tak, že zrušil napadnuté uznesenie a žalobcu ako obvineného ihneď prepustil z väzby na slobodu. Z predmetného uznesenia vyplýva, že väzba u žalobcu začala plynúť dňom 9.10.2013 o 9.30 hodine. Uznesením Okresnej prokuratúry Michalovce zo dňa 27.2.2014 sp. zn. 1Pv 881/-13/8807-25 bolo trestné stíhanie proti žalobcovi ako obvinenému zastavené, pretože je nepochybné, že skutok nespáchal obvinený. Nespornou skutočnosťou bolo aj to, že žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorú adresoval Generálnej prokuratúre SR a ktorá jeho žiadosť odstúpila orgánu príslušnému - Ministerstvu spravodlivosti SR, ktorý orgán verejnej moci písomným podaním zo dňa 16.1.2015 doručeným advokátovi žalobcu dňa 22.1.2015 oznámil, že žiadosti vyhovené nebolo. Žiadosť Ministerstvo spravodlivosti SR posúdilo ako nedôvodnú.

7. Z predmetných rozhodnutí v trestnom konaní vyplýva, že žalobca bol vzatý do väzby na základe zistenia, že tento je dôvodne podozrivý zo spáchania skutku, pre ktorý voči nemu začalo trestné stíhanie, bolo vznesené obvinenie a že tu boli dané dôvody do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku, pretože hrozí obava, že v prípade prepustenia na slobodu by mohol pôsobiť na svedkov, ale aj prípadných ďalších spolupáchateľov, lebo na dovoze tak veľkého množstva cigariet sa muselo podieľa viac osôb a po dlhšiu dobu a taktiež hrozí aj obava z toho, že v prípade prepustenia na slobodu by mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Z uznesenia Krajského súdu v Košiciach

o prepustení žalobcu z väzby vyplynulo, že k rozhodnutiu o väzbe došlo sudcom pre prípravné konanie určeným Rozvrhom práce Okresného súdu Michalovce predčasne, resp. predtým, než bolo riadnym zákonným postupom, upraveným zákonom, rozhodnuté o vylúčení zákonného sudcu, ktorý oznámil svoju zaujatosť podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku. Krajský súd v Košiciach dal do pozornosti skutočnosť, že návrh na vzatie do väzby bol podaný 11.10.20013 o 9.05 hodine, od kedy začala plynúť lehota 48 hodín podľa § 87 ods. 2 Trestného poriadku, v rámci ktorej nič nebránilo Okresnému súdu predložiť oznámenie o zaujatosti Krajskému súdu v Košiciach. Krajský súd uviedol, že vzhľadom na uplynutie všetkých relevantných procesných lehôt nebolo v jeho moci napraviť uvedené pochybenie a preto ako súd nadriadený procesným postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie a s použitím § 3 ods. 3, 4 zákona č. 757/2004 Z. z rozhodol o prepustení žalobcu ako obvineného a spoluobvineného z väzby na slobodu. Z uznesenia Okresnej prokuratúry Michalovce zo dňa 27.2.2014, 1Pv 881/13/8807-25, ktorým bolo trestné stíhanie proti žalobcovi zastavené pretože je nepochybné, že skutok nespáchal obvinený vyplýva, že po vznesení obvinenia proti žalovanému bolo postupované v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, pričom vykonaním rozsiahleho dokazovania a jeho vyhodnotením možno konštatovať, že neboli zadovážené také dôkazné prostriedky, ktoré by preukazovali, že by žalobca vykonával činnosť smerujúcu k uskladneniu a prechovávaniu a následnej distribúcii zahraničných cigariet, ktoré boli nájdené v sklade na Priemyselnej ulici č. 8 v Michalovciach, zapísanom na LV č. XXX pre k. ú. Michalovce, postaveného na parc. č. XXXX, ktorého majiteľom je spoločnosť NOTAX CONSULTING, s.r.o. so sídlom Fidlíkova 6, 066 01 Humenné, IČO: 36 472 166. V predmetnom uznesení prokurátor poukázal na to, že samotné vznesenie obvinenia je procesný úkon, ktorý odráža dôvodné podozrenie voči konkrétnej osobe za súčasného rešpektovania zásady prezumpcie neviny, pretože na vznesenie obvinenia určitej osobe postačuje vyšší stupeň pravdepodobnosti nie je však potrebné, aby bola trestná činnosť spoľahlivo preukázaná, ako v prípade podania obžaloby. V tejto súvislosti skonštatoval, že po vyhodnotení zadovážených dôkazov, samotné vznesenie obvinenia žalobcovi bolo zákonné a dôvodné, pretože odrážalo reálnu dôkaznú situáciu, boli to preukázané skutočností a to, že žalobca spoločne vstúpil na územie SR z Ukrajiny na jednom motorovom vozidle a následne bezprostredne vstúpil do predmetného areálu na dvoch vozidlách spolu s spoluobvineným a po zásahu príslušníkov CS zaistenie predmetného dodávkového vozidla, v ktorom bolo naložené menšie množstvo cigariet ako aj zaistenie ostatných cigariet a obvineného O. V. na mieste činu, ako aj správanie sa žalobcu počas zásahu príslušníkov colnej správy, kde tento neuposlúchol ich výzvy, dal sa na útek a skrýval sa v montážnej jame.

8. Z výpovede žalobcu vyplynulo, že veľmi zle znášal svoje zaistenie dňa 9.10.2013, pri ktorom utrpel viacero zranení neadekvátnymi donucovacími prostriedkami zasahujúcich policajtov. Psychicky veľmi zle znášal pobyt vo väzbe a aj potom, čo bol z väzby prepustený, badal iné správanie sa osôb, s ktorými prichádzal predtým do styku, iné správanie bolo voči nemu zo strany jeho kamarátov, známych, správali sa voči nemu nedôverčivo. Z jeho výpovede vyplynulo, že vedie bezúhonný život, predtým nebol nikdy trestne stíhaný, vykonáva podnikateľskú činnosť. Potom, čo bol prepustený z väzby, bol liečený na psychiatrii, bral lieky na ukľudnenie. Žalobca poukázal na to, že veľmi zlá situácia v tom čase bola v jeho rodine, postoj jeho rodiny jeho známych, kamarátov sa voči nemu veľmi zmenil, bolo to pre neho veľmi zlé obdobie poukazujúc na to, že jeho rodina mu uverila, že nedopustil žiadnej trestnej činnosti až potom, čo bolo voči nemu trestné stíhanie zastavené.

9. Zo svedeckých výpovedi svedkov navrhnutých žalobcom a ktorí sa vyjadrovali k následkom trestného stíhania voči žalobcovi vyplynulo, že všetci boli nemilo prekvapený situáciou, ktorá sa stala dňa 9.10.2013, boli v šoku, čo sa v uvedený deň udialo.

10. Manželka žalobcu S. T. poukázala na to, že v čase, kedy bol jej manžel vo väzbe a bol trestne stíhaný sa veľmi hanbila, hanbila sa vyjsť na ulicu, hanbila sa pred svojimi klientmi, nakoľko pracuje v banke. Ich manželstvo v tom čase začalo byť neusporiadané, istý čas žili oddelene asi 4 - 5 mesiacov, so žalobcom nebola žiadna reč, tento sa izoloval, vôbec neprijímal potravu, nespal. Svedkyňa uviedla, že voči žalobcovi začala byť nedôverčivá, prestala mu veriť a až následne, keď voči žalobcovi bolo zastavené trestné stíhanie, postupom času sa dôvera navrátila a začalo postupné budovanie ich manželstva.

11. Matka žalobcu R. T. vo svojej výpovedi poukázala na to, že aj pre ňu uvedené obdobie trestného stíhania jej syna bolo veľmi stresujúce, zhoršil sa jej zdravotný stav a až do doby, do kedy voči žalobcovi nebolo zastavené trestné stíhanie, nadobudla presvedčenie o jeho vine. Poukázala na to, že žalobca sa po prepustení z väzby vrátil ako úplne iný človek, s nikým nerozprával a na nič nereagoval.

12. Svedok S. G., priateľ žalobcu a spoločník v spoločnosti vykonávajúcej podnikateľskú činnosť spolu so žalobcom vo výpovedi uviedol, že z trestného stíhania, ktoré sa viedlo voči žalobcovi, bol nemilo prekvapený poukazujúc na to, že so žalobcom sa pozná 20 rokov, zpočiatku tomu uveriť nemohol, avšak postupom času najmä vtedy, keď žalobcu vzali do väzby, začal všetko prehodnocovať a nadobudol dojem, že žalobca sa pravdepodobne musel dopustiť nejakej trestnej činnosti, keď bol vzatý do väzby. Po prepustení z väzby sa so žalobcom o predmetnej záležitosti rozprával a o nevine žalobcu ho presvedčilo správanie žalobcu. Dodal, že uvedené malo však vplyv na ich podnikateľskú činnosť, nastal pokles zákazok, čo malo aj finančný dopyt na podnikanie.

13. Z prednesu advokáta žalobcu vyplynulo, že žalobca má za to, že jeho žaloba je dôvodná. Žalobca bol trestne stíhaný v čase od 9.10.2013 do 4.3.2014, z toho bol vo väzbe od 9.10.2013 do 23.10.2013, t. j. 14 dní a celkovo bol stíhaný 5 mesiacov. Počas tejto doby sa musel žalobca zúčastňovať úkonov trestného konania pred vyšetrovateľom a hrozba vysokého trestu (3 až 8 rokov) u žalobcu zanechala trvalé následky a spôsobila mu neopísateľnú psychickú traumu. Proti žalobcovi boli použité neadekvátne donucovacie prostriedky, boli mu spôsobené zranenia, v dôsledku ktorých musel byť aj dňa 9.10.2013 ošetrený. Po prepustení z väzby mal žalobca vážne psychické problémy, trpel nespavosťou sprevádzanou nočnými morami, mal úzkostné príznaky z dôvodu prežitej traumy a užíval sedatíva na zmiernenie psychických následkov. Advokát žalobcu poukázal na to, že trestná vec žalobcu bola aj medializovaná, články s obrazovými záznamami boli zverejnené na internete pod názvom „v sklade boli milióny nelegálnych cigariet „ a v tomto článku boli zverejnené aj nepravdivé údaje o osobe žalobcu. Poukázal na to, že aj napriek tomu, že žalobca tu bol označený iniciálom V. T.., aj napriek tomu, že nebolo zverejnené celé priezvisko žalobcu, každý vedel, že reč je o žalobcovi. Počas väzby žalobca schudol asi 15 kg, bol vo veľmi zlom psychickom stave a v jeho manželstve nastal rozvrat. Advokát žalobcu poukázal na výpovede svedkov, ktorý sa vyjadrili k negatívnym následkom. Tiež poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/262/2015 zo dňa 16.3.2016 a článok publikovaný v Justičnej revue pod názvom „Náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej trestným stíhaním, ktoré skončilo inak, než právoplatným odsúdením „ v súvislosti s výškou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Advokát žalobcu zaujal stanovisko k obrane žalovaného spočívajúcej v tom, že žalobca si podľa názoru žalovaného vo veľkej miere zamieňa žalobou uplatnený nárok s nárokom na odškodnenie za porušenie osobnostných práv žalobcu podľa Občianskeho zákonníka tak, že v danom prípade ide o nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej v súlade so zákonom č. 514/2003 Z. z., ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku v pomere (lex specialis).

14. Žalovaný na doplnenie svojej obrany poukázal na to, že v prejednávanom prípade, poukazujúc na § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., v kompenzačnom konaní je možné priznať odškodnenie nemajetkovej ujmy maximálne vo výške rovnajúcej sa výške odškodnenia podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z. z. a podľa § 6 citovaného zákona celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť 50 násobok minimálnej mzdy. V roku 2013 poukazujúc na to, že podľa tvrdení žalobcu mala táto ujma vzniknúť práve v tomto roku a to jeho umiestnením v ústave na výkon väzby a vydaním uznesenia o vznesení obvinenia, nemajetková ujma môže v jeho prípade predstavovať maximálne sumu 16.885 Eur, priznanie finančnej sumy titulom nemajetkovej ujmy nad tento zákonom ustanovený limit by tak bolo v priamom rozpore s ustanovením § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Na svoju obranu žalovaný ďalej uviedol, že podľa jeho názoru žalobca vo veľkej miere si zamieňa žalobou uplatnený nárok s nárokom na odškodnenie za porušenie osobnostných práv žalobcu podľa Občianskeho zákonníka. Žalovaný uviedol, že žalobca za jednu z najpodstatnejších príčin vzniku nemajetkovej ujmy jednoznačne označuje medializáciu jeho trestného stíhania, ktorú tiež preukázal predložením článku z internetového portálu J..O..Z. zo dňa 10.10.2013 s názvom „V sklade boli milióny nelegálnych cigariet ! „ a taktiež výpoveďami samotného žalobcu a svedkov. Žalovaný tvrdil, že nárok na náhradu škody nemôže byť v žiadnom prípade zamieňaný s nárokom na poskytnutie odškodnenia za porušenie osobnostných práv. A z toho dôvodu považoval dokazovanie týkajúce sa medializácie prípadu žalobcu za absolútne právne irelevantné, tak vo vzťahu k výške požadovanej nemajetkovej ujmy ako i k jej samotnému vzniku. Uviedol, že v prípade ochrany osobnostných práv je pasívne vecne legitimovaným subjektom samotný pôvodca nezákonného zásahu a túto zodpovednosť nemožno v žiadnom prípade prenášať na štát ako sa o to účelovo pokúša žalobca. Žalovaný uviedol, že žalobca v tomto smere žiadnym spôsobom netvrdí ani nepreukazuje, že by sa o nápravu nezákonných zásahov do jeho osobnostných práv domáhal prostriedkami právnej obrany upravenými v Občianskom zákonníku.

15. Súd vec právne posúdil nasledovne:

16. Podľa ustanovenia § 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len citovaný zákon) citovaného zákona, tento zákon upravuje
a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci,
b) zodpovednosť obce a vyššieho územného celku (ďalej len "územná samospráva") za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy,
c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

17. Podľa ustanovenia § 2 citovaného zákona, na účely tohto zákona
a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,
b) orgán verejnej moci je
1. štátny orgán,
2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

18. Podľa ustanovenia § 3 ods.1 a 2 citovaného zákona, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci
a) nezákonným rozhodnutím,
b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
d) nesprávnym úradným postupom.

19. Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 citovaného zákona, zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

20. Podľa ustanovenia § 4 ods.1 písm. a) bod 1 citovaného zákona, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu.

21. Podľa ustanovenia § 5 ods.1 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

22. Podľa ustanovenia § 6 ods.1 citovaného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

23. Podľa ustanovenia § 8 ods.5 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak
a) bolo proti nemu zastavené trestné stíhanie,
b) bol oslobodený spod obžaloby alebo
c) vec bola postúpená inému orgánu.

24. Podľa ustanovenia § 8 ods.6 citovaného zákona, právo na náhradu škody nevznikne
a) ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama.

25. Podľa ustanovenia § 15 ods.1 a 2 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11. Ak bola žiadosť podaná na neprísľušnom orgáne, je tento orgán povinný

bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

26. Podľa ustanovenia § 16 ods.1 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

27. Podľa ustanovenia § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

28. Podľa ustanovenia § 17 ods.1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

29. Podľa ustanovenia § 17 ods.2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

30. Podľa ustanovenia § 17 ods.3 citovaného zákona, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na
a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

31. Podľa ustanovenia § 17 ods.4 citovaného zákona, výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

32. V predmetnej veci sa žalobca domáha náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím - A) uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 9.10.2013, ČVS:KÚFS-80/7207-V-2013 a B) uznesenie Okresného súdu Michalovce o vzatí do väzby zo dňa 11.10.2013 sp. zn. 0Tp/43/2013-16. Základnými predpokladmi zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci v prípade nezákonného rozhodnutia sú: 1. Existencia nezákonného rozhodnutia vydaného orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, 2. Existencia škody, 3. Príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

33. Nezákonné rozhodnutie. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je predovšetkým existencia nezákonného rozhodnutia, t.j. takého rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom. Zodpovednosť štátu je podmienená využitím riadnych opravných prostriedkov smerujúcich proti nezákonnému rozhodnutiu. Vznik tejto zodpovednosti ďalej predpokladá, že sa nezákonné rozhodnutie zrušilo, teda zbavilo právoplatnosti. Pojem nezákonnosti nie je v zákone č. 514/2003 Z.z. definovaný. Zákonnosť či nezákonnosť rozhodnutia vo všeobecnosti je otázkou súladu rozhodnutia s objektívnym právom. Je možné konštatovať, že pod nezákonným rozhodnutím sa rozumie akékoľvek rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom SR alebo záväzkami SR, vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je SR viazaná. Právna úprava osobitne ani neupravuje, či nezákonnosť rozhodnutia musí byť výslovne konštatovaná v zrušujúcom rozhodnutí, ale možno uzavrieť, ak príslušný orgán určité rozhodnutie zrušil (zmenil) z dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia, mohlo sa tak stať jedine z dôvodu jeho rozporu s platnými predpismi, teda z dôvodu jeho nezákonnosti. Ak by sme došli k opačnému záveru, tento záver by bol nesprávny. Súd sa stotožnil s právnou argumentáciou žalobcu a tiež má za to, že predmetné

rozhodnutia, v zmysle ktorých žalobca odôvodňuje svoj nárok na náhradu škody (nemajetkovej ujmy), sú rozhodnutiami nezákonnými. V konaní bolo nesporné, že trestné stíhanie žalobcu bolo právoplatne zastavené uznesením Okresnej prokuratúry Michalovce zo dňa 27.2.2014 sp. zn. 1Pv/881/13/8807-25 pretože skutok nespáchal obvinený a uvedené má rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou uznesenia o zastavení trestného stíhania sa trestné konanie končí, to znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Aj uznesenie Okresného súdu Michalovce o vzatí do väzby je potrebné považovať za rozhodnutie nezákonné, toto bolo zrušené uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.10.2013 sp. zn. 8Tpo/41/2013-37, v zmysle čoho žalobca bol ihneď prepustený z väzby na slobodu. Nevyhnutným predpokladom na vznik nároku na náhradu škody je teda naplnenie niektorej z hypotéz predpokladaných v § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z.. V prejednávanom prípade voči žalobcovi ako osobe, ktorá bola vzatá do väzby, bolo trestné stíhanie zastavené. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na správnosť alebo nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok celého trestného stíhania. Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. je totiž stanoviť v súlade s článkom 46 ods. 3 Ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorý sa neskôr ukázal ako nezákonný.

34. Žalovaný v konaní namietal, že žalobca si väzbu zavinil sám. Uvedená skutočnosť totiž vylučuje vznik práva na náhradu škody podľa § 8 ods. 6 písm. a) citovaného zákona. Posudzovanie viny obvineného na vzatí do väzby je náročnou otázkou a jej úplné objasnenie v daných prípadoch nie je vždy dobre možné. K vylúčeniu nároku na odškodnenie za väzbu totiž nestačí, že tu bol zákonný dôvod väzby, ale treba, aby si obvinený sám väzbu zavinil, t.j. aby tu bolo, existovalo konkrétne konanie obvineného, ktorým dal príčinu na uvalenie väzby. Pre vylúčenie nároku na odškodnenie za väzbu malo by však byť preukázané aj určité konanie obvineného, napr. pôsobenie na znalca, zastrašovanie svedkov, odstraňovanie dôkazov a pod., ktorým dal príčinu k obavám, ktoré boli dôvodom väzby, lebo len v takomto prípade možno hovoriť o tom, že obvinený mal vinu na uvalení väzby. Nemožno preto jednoznačne vidieť zavinenie na uvalení väzby len v tom, že sudca zdôvodnil vzatie do väzby konštatovaním, že je tu dôvodná obava, že by mohol aj naďalej pokračovať v páchaní trestnej činnosti obdobnej povahy alebo že hrozí, že by mohol mariť vyšetrovanie pôsobením na svedkov alebo spoluobvinených. Čo je potrebné považovať za zavinenie väzby, zákon bližšie neustanovuje, preto je interpretácia a aplikácia tohto zákonného ustanovenia zverená všeobecným súdom. Tieto pri rozhodovaní vychádzajú vždy z konkrétnych okolností každého prípadu.

35. Podľa ustanovenia § 71 ods. 1 Trestného poriadku, v znení účinnom v čase vzatia žalobcu do väzby, obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že
a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,
b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo
c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

36. Väzba je prostriedkom k zaisteniu obvineného, t.j. osoby, proti ktorej bolo zahájené trestné stíhanie so zákonom stanovených dôvodov. Vzatie do väzby je prípustné, len ak správanie obvineného zakladá dostatočný a rozumný podklad pre odôvodnenie obavy z niektorého či viacerých následkov uvedených v písmenách a/, b/, c/ ust. § 71 Trestného poriadku. Súčasne musia doposiaľ zistené skutočnosti nasvedčovať jednak tomu, že skutok, pre ktorý bolo zahájené trestné stíhanie, bol vôbec spáchaný a že má všetky znaky trestného činu, jednak že sú tu zrejmé dôvody k podozreniu, že tento trestný čin spáchal obvinený. Väzba predstavuje najzávažnejší zásah do osobnej slobody obvineného, ktorý je prípustný podľa článku 17 ústavy. Podstatou väzby je nevyhnutné pozbavenie osobnej slobody obvineného, zvyčajne v ústave na výkon väzby (zriedkavo v ústave na výkon trestu odňatia slobody v rámci obmedzení podľa § 84), a obmedzenie ďalších práv a slobôd, ktorých výkon nie je zlučiteľný s

výkonom väzby, ktoré umožňuje orgánom činným v trestnom konaní a súdu uskutočnenie a skončenie trestného konania. Pokiaľ ide o väzbu, treba dbať na zásadu primeranosti a zdržanlivosti, t.j. že vždy by mali byť využité opatrenia, ktoré najlepšie budú viesť k dosiahnutiu účelu trestného konania, ale nebudú neprimerane zasahovať do základných práv a slobôd osoby, voči ktorej sa uplatňujú v medziach daných povahou príslušného obmedzenia. Zo zásady primeranosti navyše vyplýva, že väzba nie je namieste, pokiaľ by bola príliš prísnym zaisťovacím opatrením s prihliadnutím na závažnosť činu a očakávaný trest. Táto zásada spočíva v takom postupe orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktorý čo najmenej zasahuje do základných práv a slobôd občanov, a je výrazom humanizácie trestného konania a úcty k ľudským právam a slobodám. Väzba nie je trestom, ale je výlučne len procesným opatrením, ktorého účelom je dočasne zaistiť osobu obvinenú z trestného činu pre potreby prebiehajúceho trestného konania obmedzením jej osobnej slobody. Orgány činné v trestnom konaní a súd musia väzobné trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie, pričom musia dodržiavať občianske práva garantované ústavou. Táto požiadavka nadväzuje aj na článok 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na ustanovenie § 2 ods. 6 TP. Väzba ako zabezpečovací inštitút nemá sankčnú povahu, ani výchovné poslanie, nesmie byť prostriedkom na získanie priznania, ani na uľahčenie trestného stíhania. Účelom väzby je zabezpečiť osobu obvineného pre trestné konanie a výkon trestu [§ 71 ods. 1 písm. a)]. Jej účelom je tiež zabrániť obvinenému, aby maril a sťažoval uskutočnenie dôkazov [§ 71 ods. 1 písm. b)], prípadne chrániť spoločnosť pred dokonaním trestného činu alebo pred jeho opakovaním či pokračovaním [§ 71 ods. 1 písm. c)]. Do väzby možno vziať fyzickú osobu iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Trestný poriadok podmieňuje možnosť vzatia obvineného do väzby existenciou dôvodnej obavy vyplývajúcej z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k niektorej nežiaducej forme správania označovanej ako dôvod väzby. Konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu z následku alebo viacerých následkov uvedených v odseku 1 písm. a), b) alebo c) sa rozumejú také skutočnosti, ktoré reálne odôvodňujú takúto obavu.

37. V predmetnej veci bol žalobca vzatí do väzby dňa 11.10.2013 z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku. V prípade § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ide o tzv. kolúznu väzbu. Odôvodnenosťou obavy, že obvinený "bude pôsobiť na svedkov, znalcov alebo spoluobvinených", sa rozumie snaha obvineného ovplyvniť tieto osoby, aby vypovedali v rozpore so skutočnosťou, a tým spôsobili nesprávne zistenie skutkového stavu. Pôsobenie na tieto osoby môže byť priame (obvineným) alebo nepriame (prostredníctvom tretích osôb). Zákon nerozlišuje ovplyvňovanie svedkov, znalcov alebo spoluobvinených nevypočutých alebo už vypočutých. Dôvodom väzby podľa tohto odseku nemôže byť len určitá dôkazná alebo procesná situácia (začatie trestného stíhania, náročnosť dokazovania, väčší počet obvinených, prípadne závažnosť trestného činu) bez zistenia konkrétnych skutočností, ktoré odôvodňujú aplikovanie podmienok upravených v tomto odseku. V prípade § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ide o tzv. preventívnu väzbu. Pokračovaním v trestnej činnosti sa rozumie nielen opakovanie toho istého trestného činu, ale aj spáchanie trestného činu tej istej povahy. Zvyčajne ide o úmyselné trestné činy. Obava z dokonania trestného činu sa vzťahuje na ten istý trestný čin, o ktorý sa obvinený pokúsil. Obava z vykonania trestného činu sa vzťahuje na trestný čin, ktorý obvinený pripravoval alebo ktorým hrozil.

38. Do doby väzby je potrebné započítať aj dobu, po ktorú sa žalobca nachádzal v cele predbežného zadržania a to od 9.10.2013. Naplnenie uvedených dôvodov sudca pre prípravné konanie súd videl v tom, že žalobca by mohol pôsobiť na svedkov ako aj na prípadných ďalších spolupáchateľov, lebo na dovoze tak veľkého množstva cigariet sa muselo podieľať viac osôb a po dlhšiu dobu a že je tu obava z toho, že v prípade prepustenia na slobodu by mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Súd sa nestotožnil s obranou žalovaného a s jeho tvrdením, že žalobca si sám zavinil vzatie do väzby. Žalovaný na svoju obranu v súvislosti so svojím tvrdením poukazoval na správanie sa žalobcu počas zásahu príslušníkov colnej správy, kde tento neuposlúchol ich výzvy, mal sa dať na útek a skrýval sa v montážnej jame. Žalobca k uvedenému zaujal stanovisko, že bol v šoku, zľakol sa, keď uvidel množstvo príslušníkov policajného zboru, kukláčov so zbraňami nachádzajúcimi sa na pozemku, kde bol vykonaný policajný zásah, poukázal na samotný výsledok trestného stíhania, že skutok nespáchal. Súd je toho názoru, že zavinenie obvineného na vzatie do väzby totiž nemožno stotožňovať so zavinením začatia trestného stíhania, pretože skutočnosti, ktoré sú predpokladom začatia trestného stíhania sú odlišné od skutočností, ktoré sú dôvodom pre vzatie obvineného do väzby. Z tohto hľadiska teda nie je významné to, či správanie obvineného vyvolalo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin a či naplnilo skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale to, či jeho chovanie, správanie

vyvolalo obavu zakladajúcu dôvod, pre ktorý bol vzatý do väzby. Súd zastáva názor, že zo žiadneho dôkazu nevyplývalo také správanie žalobcu, ktoré by dávalo dôvod k obavám, že by žalobca chcel pokračovať v páchaní trestnej činnosti, že by chcel dokonať trestný čin, o ktorý sa mal pokúsiť alebo žeby pripravoval alebo hrozil spáchaním ďalšieho trestného činu. Taktiež zo žiadneho dôkazu nevyplýva, aby hrozila obava, že by žalobca v prípade jeho prepustenia na slobodu, mohol pôsobiť na svedkov, ale aj prípadných ďalších spolupáchateľov. Súd zdôrazňuje, že tvrdenie žalovaného, že žalobca si zavinil väzbu, vychádza z uznesenia Okresnej prokuratúry Michalovce č.k. 1Pv 881/13 - 7 zo dňa 11.10.2013 a č.k. 1Pv 881/13/8807-25 zo dňa 27.2.2014 - správanie žalobcu ako obvineného počas zásahu príslušníkov colnej správy, kde tento to neuposlúchol ich výzvy, dal sa na útek a skrýval sa v montážnej jame, ktoré ale nebolo dôvodom vzatia žalobcu do väzby, Podľa judikatúry ESĽP musí byť väzba vždy založená na relevantných a dostatočných dôvodoch. Štát je zodpovedný za porušenie práva na osobnú slobodu a dotknutá osoba sa môže domáhať náhrady škody, tak zadosťučinenia vrátane finančného za vzniknutú nemajetkovú ujmu. V danom prípade nie je pochýb o tom, že žalobca bol pozbavený slobody nezákonne a protiústavne a vznikol mu nárok na uplatnenie si nároku v súlade s citovaným zákonom. Každé zbavenie osobnej slobody jednotlivca musí byť starostlivo posúdené príslušnými súdmi. ESĽP zdôrazňuje, že je na orgánoch rozhodujúcich o väzbe, aby určili konkrétne skutočností, ktoré odôvodňujú zbavenie osobnej slobody. Orgány musia preskúmať všetky skutkové okolností svedčiace pre aj proti odkloneniu sa od pravidla rešpektovania osobnej slobody a musí tieto dôvody uviesť vo svojich rozhodnutiach. Na záver k uvedenému je potrebné uviesť, že žalobca bol vzatý do väzby v zmysle nezákonného rozhodnutia vydaného nezákonným sudcom, čo bolo konštatované v uznesení Krajského súdu v Košiciach sp. zn. OTpo/41/2013 zo dňa 23.10.2013, ktorým bolo napadnuté uznesenie zrušené a žalobca ako obvinený bol prepustený ihneď z väzby na slobodu.

39. Po ustálení záveru o danosti základného predpokladu pre záver o zodpovednosti štátu, sa súd zaoberal ďalšími predpokladmi zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktorými sú existencia škody a príčinná súvislosť.

40. Pojem škody ako kategórie občianskeho práva sa chápe ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. v peniazoch.

41. Žalobca žalobou žiadal uhradenie nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 Eur. Pri posudzovaní existencie škody vo forme nemajetkovej ujmy súd v danej veci vychádzal z nasledovných princípov, dôkazov a úvah:

42. Zmysel právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu má spočívať v tom, aby každá škoda spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu, bola primerane odčinená. Ustanovenie § 17 ods. 2 zákona č.514/2003 Z.z. zakladá nárok poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy a to bez ohľadu na to, či mu zároveň vznikla škoda (skutočná škoda či ušlý zisk). Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej, než majetkovej sféry poškodeného (nie je spojená so znížením majetkového stavu, či jeho nezvýšením, hoci bolo predpokladané), najmä do osobnostnej integrity poškodeného. Peňažná kompenzácia je v zákone označená za spôsob subsidiárneho odškodnenia, ktoré nastupuje vtedy, ak nie je možné vzniknutú nemajetkovú ujmu nahradiť inak, t.j. kedy dostačujúcim prostriedkom nápravy by nebolo len obyčajné konštatovanie porušenia práva.

43. Kritériá, na ktoré má súd prihliadať pri určení výšky peňažnej náhrady, sú ustanovené v § 17 ods. 3 cit. zákona. Ide o normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá vyžaduje, aby súd s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil okolnosti významné pre určenie výšky náhrady. Prihliadať má najmä na dopad väzby do osobnostnej sféry poškodeného, na jeho zdravotný stav, na nepriaznivosť jej vplyvu na povesť poškodeného, jeho doterajší spôsob života a podobne. Výpočet je demonštratívny a nevylučuje, aby sa prihliadlo aj na iné okolnosti, pokiaľ budú považované za porovnateľne závažné.

44. V predmetnej veci žalobca tvrdil, že najzávažnejší dopad malo trestné stíhanie a väzba na jeho psychické zdravie a jeho psychická trauma bola umocnená tým, že celá trestná vec bola viackrát medializovaná.

45. Je nepochybné, že trestné stíhanie fyzickej osoby, najmä pozbavenie jej osobnej slobody väzbou, predstavuje závažný zásah do osobnostných práv fyzickej osoby chránených ustanovením § 11 Obč. zákonníka. Každé trestné stíhanie predstavuje obmedzenie súhrnu osobnostných práv vymenovaných v článku 10 Listiny základných práv a slobôd a to napriek tomu, že vo všeobecnosti platí, že takéto obmedzenie je legitimované verejným záujmom na ochrane spoločnosti pred páchateľmi trestnej činnosti. Súdna judikatúra už viackrát vyslovila názor, že trestné stíhanie, ako aj výkon väzby predstavujú vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvolávajú aj ďalšie negatívne dôsledky pre osobný život a životný osud jednotlivca. Na tohto je okamihom oslobodenia spod obžaloby síce potrebné pozerať ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného stíhania ako aj výkonu väzby je záťažou pre každého obvineného. Trestné stíhanie tak zasahuje do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti a rovnako ako porušenie práva na osobnú slobodu garantovaného článkom 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je spôsobilé obmedziť či porušiť právo jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti osobnej cti a dobrej povesti tak, ako je garantované v čl. 10 Listiny.

46. Ľudská dôstojnosť predstavuje najvyššiu hodnotu v základoch celého právneho systému i ústavného poriadku a je možné ju preto považovať za konečný účel právneho poriadku. Tým sa stáva objektívnou ústavnou kategóriou a pôsobí vo vzťahu k ostatným inak nehierarchicky usporiadaným základným právam ako hodnota nadradená a s ohľadom na to je potrebné akýkoľvek zásah či zníženie ľudskej dôstojnosti vnímať ako zásah veľmi závažný a teda, ťažko reparovateľný. Ľudská dôstojnosť je totiž hodnotou horizontálne neporovnateľnou s ostatnými ústavnými hodnotami či spoločenskými normami, je úplne nenahraditeľná iným statkom a tým menej hodnotou vyčísliteľnou v peniazoch.

47. V konaní nebolo sporné, že trestné stíhanie žalobcu trvalo od 9.10.2013 do 4.3.2014, čo predstavuje obdobie skoro 5 mesiacov, z toho bol žalobca väzobne stíhaný od 9.10.2013 do 23.10.2013, t. j.14 dní. Žalobca doposiaľ nebol trestne stíhaný a nebol ani vo výkone väzby, či vo výkone trestu odňatia slobody. Už len fakt, že žalobca žil doposiaľ usporiadaným rodinným životom, bol bezúhonným človekom, riadne vykonávajúcim podnikateľskú činnosť, zásah spočívajúci v začatí trestného stíhania a jeho umiestnenia do väzby, viedlo k pocitom neistoty, stresu, úzkosti, frustrácie, nespavosti, k úzkostným stavom, k čomu prispela v neposlednom rade aj hrozba vysokej výmeru trestu odňatia slobody. Trestné konanie už len tým, že vnáša do života obvineného značnú neistotu, znamená pre neho významnú psychickú záťaž. Výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti. Takýto zásah je potom citeľnejší o to viac, ak trestné konanie následne skončené oslobodzujúcim rozsudkom, prípadne zastavením trestného stíhania, kedy je konštatované, že skutok, z ktorého bol jednotlivec obvinený a obžalovaný sa nestal, prípadne nebol trestným činom. Pochopiteľné pocity frustrácie môžu viesť k psychickému aj fyzickému poškodeniu takéhoto jednotlivca. Navyše tam, kde je v stávke osobný, rodinný a pracovný život, občianska česť a doterajšia bezúhonnosť, sú dôsledky o to závažnejšie a vedú niekedy k úplnej osobnej spoločenskej a profesijnej likvidácii príslušného človeka. Zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu spôsobenú trestným stíhaním, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom, sa poskytuje poškodeným podľa kritérií, ktoré musia byť vzaté do úvahy pri rozhodovaní pri zadosťučinení nemajetkovej ujmy a súdy pri stanovení formy, či výšky zadosťučinenia vychádzajú predovšetkým z povahy trestnej veci, tiež z dĺžky trestného stíhania a predovšetkým dopadov trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby. Forma a prípadná výška zadosťučinenia nesmie byť v rozpore so všeobecne zdieľanou predstavou spravodlivosti, t. j. jej priznanie je nad rámec konštatovania porušenia práva na mieste len vtedy, ak by z hľadiska všeobecnej slušnosti, poškodenému satisfakcie skutočne malo dostať. Primárnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy je funkcia satisfakčná, čo znamená primerané, s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne a tým účinné vyváženie a zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Vzhľadom na to, že nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a jej rozsah nie je možné ani exaktne kvantifikovať a vyčísliť, namiesto nej je možné len poskytnutie zadosťučinenia. Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, ako bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom, či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie.

48. Kritériá, na ktoré má súd prihliadať pri určení výšky peňažnej náhrady, sú ustanovené v § 17 ods. 3 cit. zákona. Ide o normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá vyžaduje, aby súd s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil okolnosti významné

pre určenie výšky náhrady. Prihliadať má najmä na dopad nezákonného rozhodnutia do osobnostnej sféry poškodeného nepriaznivosť jeho vplyvu na povesť poškodeného, jeho doterajší spôsob života a podobne. Výpočet je demonštratívny a nevylučuje, aby sa prihliadlo aj na iné okolnosti, pokiaľ budú považované za porovnateľne závažné. Je potrebné brať do úvahy aj závažnosť sporu pre účastníka samotného, či išlo o záležitosti osobného stavu alebo rodinnoprávne, prípadne pracovnoprávne.

49. Vyhodnotením vykonaného dokazovania súd v predmetnej veci dospel k nespornému záveru, že v dôsledku trestného stíhania došlo k negatívnemu zásahu do osobnostných práv žalobcu na ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti.

50. Pri posudzovaní miery, ako bola v dôsledku trestného stíhania znížená dôstojnosť a vážnosť osoby žalobcu v spoločnosti, súd vychádzal z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v osobnom, rodinnom, spoločenskom a pracovnom prostredí žalobcu. Táto reakcia bola zrejmá z výpovede žalobcu, jeho blízkych - rodinných príslušníkov (manželka, matka), z výpovedí priateľa, resp. známych. Vo vzťahu k osobe žalobcu, jeho doterajšieho života a zmeny v dôsledku inkriminovaných skutočností, resp. danej kauzy všetci zhodne uviedli, že žalobca bol bezúhonným človekom, riadne pracujúcim, žijúcim bežným rodinným a manželským životom. Po vznesení obvinenia voči jeho osobe a po jeho vzatí do väzby došlo k narušeniu rodinných väzieb, narušil sa mu aj na určitý čas manželský život, jedno obdobie žil s manželkou (4 - 5 mesiacov) oddelene. Svedkovia zhodne uviedli, že vzťahy sa narušili do takej miery, že prestali dôverovať žalobcovi. K zmene došlo aj v správaní sa samotného žalobcu, ktorý sa utiahol do seba, začal mať psychické problémy, začal trpieť nespavosťou a úzkostnými stavmi. V tom čase začal žalobca užívať aj antidepresíva. Trestné stíhanie žalobcu a jeho vzatie do väzby malo dopad aj na jeho manželský život. Manželka žalobcu veľmi ťažko znášala uvedené obdobie, dokonca nadobudla dojem a tento dojem nadobudla aj matka žalobcu ako aj jeho priateľ, že žalobca sa dopustil skutku, ktorý mu bol kladený za vinu. Žalobca v neposlednom rade tvrdil, že uvedené malo vplyv aj na jeho podnikateľskú činnosť, keď malo dôjsť k zníženiu obchodných zákazok pre jeho spoločnosť, uvedené však hodnoverným dôkazom nepreukázal. Trestné stíhanie žalobcu bolo vedené necelých 5 mesiacov, počas ktorých žalobca sa musel zúčastňovať vyšetrovacích úkonov, musel byť prítomný na výsluchoch pred vyšetrovateľom a ktoré spolu s hrozbou vysokého trestu odňatia slobody nepochybne negatívne pôsobili na psychický stav. Z lekárskej správy doručenej žalobcom vyplynulo, že žalobca trpí zmiešanou úzkosťou a depresívnymi poruchami v dôsledku akútnej reakcie na stres, bolo skonštatované, že žalobca trpí nespavosťou s nočnými morami, vplyvom medikamentóznej liečby (užívanie antidepresív) bol jeho zdravotný stav zlepšený, boli redukované úzkostné príznaky, bolo konštatované periodické zaznamenávanie prílivu nepríjemných myšlienok. Ďalšou veľmi významnou skutočnosťou, ktorá výrazne ovplyvnila následky súvisiace s trestným stíhaním, bola medializácia zásahu zo dňa 9.10.2013. Žalobca tvrdil a preukázal, že článkami zverejnenými na internete boli zverejnené nepravdivé údaje o jeho osobe a dodal, že aj napriek tomu, že v článkoch bol označený iniciálami (zverejnené iba krstné meno a prvé písmeno priezviska) má za to, že každý vedel o koho ide, mal za to, že táto vec bola podrobená aj verejnej mienke. Z dôkazu doloženého žalobcom vyplýva, že na webovej stránke J..O..Z. bol zverejnený článok pod názvom „ V sklade boli milióny nelegálnych cigariet !!!“ a z článku vyplynulo, že colníci z kriminálneho úradu finančnej správy zaistili cca 8,5 miliónov cigariet a dvoch pašerákov. Únik na spotrebnej dani tabakových výrobkov je výške viac ako 770.000 Eur. Z predmetného článku ďalej vyplýva, že pod krycím názvom Puma sa včera uskutočnil zásah colníkov proti pašerákom cigariet v Michalovciach. Jeho výsledkom je zadržanie dvoch občanov Ukrajiny O. V.. V. V. T.., oboch colníci prichytili priamo pri čine, teda pri nakladaní cigariet do dodávky. Súd sa stotožnil s tvrdením žalobcu v konaní preukázanom, že aj medializácia prípadu (aj keď v prejednávanom prípade to bolo jedenkrát na internete) ovplyvnila následky súvisiace s trestným stíhaním žalobcu. Súd má za to, že v článku sú zverejnené nepravdivé údaje o osobe žalobcu, nakoľko žalobca nikdy nebol prichytený pri nakladaní cigariet do dodávky; táto skutočnosť nevyplýva zo žiadnych dôkazov. Súd má za to, že trestná vec žalobcu bola podrobená aj verejnej mienke, má za to, že informácie o žalobcovi neostali len v obmedzenom okruhu rodiny a priateľov žalobcu, osoba žalobcu sa stala objektom posudzovania okruhu širšej verejnosti, o čom svedčí aj 13.000 pripojení sa na predmetný článok. Nezodpovedanou otázkou však zostalo, či osoba žalobcu tak ako bola uvedená v predmetnom článku, bola pre ostatných identifikovateľná. Mesto Michalovce má cca 40.000 obyvateľov a súd zastáva názor, že keďže článok bol zverejnený na webovej stránke pre správy týkajúce sa mesta Michalovce, predovšetkým občania Michaloviec prípadne okolitých obcí majúci prístup na internet, majú eminentný záujem dozvedieť sa, čo sa deje, udialo v ich meste. Je však málo pravdepodobné, aby všetci z 13.000, ktorý sa na predmetný článok pripojili, rozpoznali, že v článku ide o osobu žalobcu. V tejto súvislosti aj vykonávanie

dokazovania na preukázanie tvrdenia žalobcu by bolo spojené s ťažkosťami. Súd však uzatvára a zdieľa názor, že najbezpečnejšie sú zásahy do osobnostných práv, ku ktorým dôjde cez média. V médiách uverejnené informácie verejnosť vníma ako informácie dôveryhodné a zaručené. Situácia súvisiaca s trestným stíhaním žalobcu teda postihla celú jeho rodinu, najmä po psychickej stránke. Zhrnúc vyššie uvedené súd konštatoval, že nemajetková ujma, ktorá žalobcovi vznikla v dôsledku trestného stíhania a v rámci neho stíhania väzobného trvala po dobu od vznesenia obvinenia do zastavenia trestného stíhania (necelých 5 mesiacov, z toho 14 dní väzba), táto sa prejavila v jeho súkromnom živote, mala dopad na jeho duševné zdravie, na vzťahy v rodine. Súd poukazujúc na svoju vyššiu konštatáciu (viď. bod 43), majúc zato, že žalobcovi doposiaľ nikto neposkytol ani len morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia sa, nie je možné odstrániť ju inak, ako priznaním zadosťučinenia vo forme finančnej náhrady. Vzhľadom na vyššie uvedené, prihliadajúc na kritéria, ktoré sú predpokladom na stanovenia výšky primeraného zadosťučinenia súd uzavrel, že priznanie peňažného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu žalobcovi vo výške 5.000 Eur je primerané. Súd v prejednávanom prípade vzal do úvahy pochopiteľné pocity frustrácie žalobcu, ktoré viedli k psychickému poškodeniu, k psychickým následkom, vzal do úvahy zásah do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti a vzal do úvahy dĺžku trestného stíhania - trvajúca neistota v živote žalobcu. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

51. Súd je toho názoru, že všetky uvedené následky predstavujúce nemajetkovú ujmu sú v príčinne súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami. Vzťah medzi príčinou - nezákonnými rozhodnutiami a následkami je priamy, bezprostredný; nebyť začatia trestného stíhania, tieto následky by nenastali.

52. Súd považuje za potrebné uviesť, že žalovaný postavil svoju obranu na tom, že uplatňovaná náhrada žalobcom je nad limit stanovený v zmysle § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Vzhľadom k tomu, že súd priznal výšku nemajetkovej ujmy v súlade s citovaným zákonným ustanovením a je presvedčený o tom, že súdom priznaná výška nemajetkovej ujmy vzhľadom na okolnosti prípadu je primeraná a predstavuje optimálne a účelne vyvážené zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu do práv žalobcu, k obrane žalovaného nepovažoval za potrebné zaujať právne stanovisko. Žalobca sa pôvodne domáhal náhrady škody spôsobenej aj nesprávnym úradným postupom orgánom verejnej moci, ktorý však bližšie v žalobe ani v vo svojich ďalších vyjadreniach neodôvodnil a skutkovú obranu žalovaného, že bližšia špecifikácia nesprávneho úradného postupu v žalobe absentuje, žalobca uznajúc žalovaným vznesenú námietku, zotrval iba na právnom nároku uplatnenia si náhrady škody spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami.

53. Žalobca si uplatnil aj úroky z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 22.1.2015 poukazujúc na § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z.

54. Podľa ustanovenia § 517 ods.1 veta prvá, odsek 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

55. Podľa ustanovenia § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č.87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

56. Omeškanie sa odvíja od splatnosti dlhu. Pri nároku na náhradu škody podľa zákona č.514/2003 Z.z. je pri určovaní splatnosti náhrady škody potrebné vychádzať z ust. § 16 ods.4, podľa ktorého lehota omeškania začína plynúť najskôr dňom oznámenia, že nárok poškodeného nebude uspokojený, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku. V konaní nebolo sporné, že žalobca požiadal o predbežné prerokovanie nároku listom zo dňa 28.7.2014 (adresovaný na Generálnu prokuratúru, odtiaľ odstúpený listom zo dňa 4.8.2014 Ministerstvu spravodlivosti SR) a žalovaný listom zo dňa 16.1.2015 žalobcovi oznámil, že jeho nárok neuznáva. Oznámenie bolo advokátovi žalobcu doručené dňa 22.1.2015. Žalovaný sa tak dostal do omeškania dňom, nasledujúcim po oznámení, že nárok žalobcu nebude uspokojený, t.j. dňa 23.1.2015.

57. Výšku úrokov z omeškania súd určil podľa vyššie citovaného ust. § 3 nar. vlády SR č.87/1995 Z.z., v znení účinnom od 1.2.2013. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu bola vo výške 0,05 % ročne; po zvýšení o 5 perc. bodov výška úrokov z omeškania činí 5,05 % ročne.

58. Zhrnúc vyššie uvedené, súd zaviazal žalovaného na zaplatenie úrokov z omeškania z priznanej istiny počnúc od 23.1.2015 až do zaplatenia a v prevyšujúcej časti uplatnených úrokov z omeškania žalobu zamietol.

59. Podľa ustanovenia § 262 ods.1 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

60. Podľa ustanovenia § 255 ods.1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

61. Podľa č. 4 ods. 1, 2 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

62. O nároku na náhradu trov súd rozhodol podľa zásady úspechu v konaní v zmysle ust. § 255 ods.1 CSP. Žalobca sa domáhal zaplatenia sumy vo výške 30.000 EUR. Úspech mal v časti o zaplatenie sumy 5.000 EUR, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 16,6 %. Neúspech mal v časti o zaplatenie sumy 25.000 EUR, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 83,4 %. Pomer úspechu a neúspechu preto činí 66,8 %. Z uvedeného vyplýva, že nárok na náhradu trov konania má žalovaný v rozsahu 66,8 %. Súd však na prejednávaný prípad pri priznaní náhrady trov konania aplikoval článok 4 základných zásad CSP, ktorý obsahuje analógiu legis a analógiu iuris, ktorá umožňuje sudcovi použiť ustanovenia svojím obsahom a účelom natoľko podobné, že je podľa neho žiaduce posúdiť aj právne veci, ktoré do hypotézy právnej normy výslovne poňaté neboli. Stanovenie výšky primeraného zadosťučinenia je voľnou úvahou súdu berúc do úvahy, vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, skutočnosti významné pre jej určenie. V prejednávanom prípade žalobcu nemožno vnímať ako procesne neúspešného v spore; žalobcovi bola priznaná nemajetková ujma, aj keď v nižšej výške ako si uplatňoval. Žalobcu nemožno ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Primárnym faktom je fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Súd v tomto prípade priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy, t.j. 100 % zo sumy 5.000 Eur, čo možno zdôvodniť cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je možné podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I (§ 355 ods. 1, § 362 CSP). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nestranným procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo k rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v ods. 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (zákon č. 233/1995 Z.z.).